

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра історії України та археології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ПЕРСОНАЛЬНИЙ ВИМІР ІСТОРІЇ РУСІ
підготовки бакалавра

Луцьк 2025

Силабус освітнього компонента «ПЕРСОНАЛЬНИЙ ВИМІР ІСТОРІЇ РУСИ» підготовки бакалавра

Розробник: **Малеончук Галина Олександрівна**, доцент, кандидат історичних наук, доцент

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми доц. Хлібовська Г. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри історії України та археології
Протокол № 2 від 17 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри: проф. Ленартович О.Ю.

І. Опис освітнього компонента

Таблиця 1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	<p style="text-align: center;">А ОСВІТА А4 СЕРЕДНЯ ОСВІТА А4.03 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА) СЕРЕДНЯ ОСВІТА. ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)</p>	Вибірковий
Кількість годин /кредитів 150/5		Рік навчання: другий
ІНДЗ: немає		Семестр: третій
		Лекції: 10 год.
		Практичні (семінарські): 20 год.
		Самостійна робота: 110 год.
Мова навчання: українська		Консультації: 10 год.
		Форма контролю: залік

Опис освітнього компонента

Таблиця 2.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма здобуття освіти	<p style="text-align: center;">А ОСВІТА А4 СЕРЕДНЯ ОСВІТА А4.03 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА) СЕРЕДНЯ ОСВІТА. ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)</p>	Вибірковий
Кількість годин /кредитів 150/5		Рік навчання: другий
ІНДЗ: немає		Семестр: третій
		Лекції: 4 год.
		Практичні (семінарські): 6 год.
		Самостійна робота: 130 год.
		Консультації: 10 год.
		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

ППП: Малеончук Галина Олександрівна

Науковий ступінь: кандидат історичних наук

Посада: доцент кафедри історії України та археології

Контактна інформація: maleonchuk.galina@vnu.edu.ua

Посилання на розклад <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація

Силабус вибіркового освітнього компонента «Персональний вимір історії Русі» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня. **Предметом** вивчення є історичні постаті періоду Русі (IX- початок XIV ст.)

Вивчення пропонованого ВОК важливе для глибшого розуміння вітчизняної історії завдяки історико-біографічним студіям.

Мета: проаналізувати відомі персоналії історії Русі.

Завдання:

- Охарактеризувати джерела з історико-біографічних студій періоду Русі
- Опрацювати історіографічні інтерпретації життя і діяльності історичних постатей в історії Русі
- Розкрити взаємозв'язок історії та культури Русі з іншими державами через династичні зв'язки;
- Показати вплив представників династії Рюриковичів на суспільно-політичні процеси в Русі.

Освітній компонент розвиватиме у здобувачів освіти *Soft Skills*, котрі дозволять їм бути успішними у майбутній професійній діяльності (толерантного міжособистісного спілкування, особистісного розвитку, управління часом, розвивати ерудованість, критично оцінювати якість виконуваних робіт тощо).

Структура ВОК

(для очної денної і заочної форм здобуття освіти)

Таблиця 3.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форми контролю / бали
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні (Семинари)	Консультації	Сам. робота	
1	2	3	4	5	6	
Тема 1. Русь як держава в середньовічній Європі	17/17	2/2	2	2/2	11/13	ДС, ДБ, Д/10
Тема 2. Утвердження династії Рюриковичів в Русі: історіографічні тлумачення сучасні	17/19	2/2	2/2	2/2	11/13	ДС, ДБ, Д/10

Тема 3. Перші правителі Русі (наприкінці IX – друга половина X ст.)	17/15	2	2	2/2	11/13	ДС, ДБ, Д/10
Тема 4. Русь за правління Володимира Великого та Ярослава Мудрого	13/15		2/2		11/13	ДС, ДБ, Д/10
Тема 5. Доба Ярославичів	15/13	2	2		11/13	ДС, ДБ, Д/10
Тема 6. Удільні князі	15/15		2	2/2	11/13	ДС, ДБ, Д/10
Тема 7. Держава Романовичів	13/13		2		11/13	ДС, ДБ, Д/10
Тема 8. Жінки в історії Русі	15/17		2/2	2/2	11/13	ДС, ДБ, Д/10
Тема 9. Релігійні діячі Русі	13/13		2		11/13	ДС, ДБ, Д/10
Тема 10. Постаті в культурі Русі	15/13	2	2		11/13	ДС, ДБ, Д/10
Усього годин для очної денної форми навчання	150	10	20	10	110	100
Усього годин для заочної форми навчання	150	4	6	10	130	100

Форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Д – доповідь

*Для студентів заочної форми навчання через риску вказано кількість годин для вивчення кожної теми.

Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу по кожній темі та навчальної літератури з переліку рекомендованої викладачем літератури відповідно до структури освітнього компонента. Загалом, на самостійну роботу виділено 110 години для денної форми здобуття освіти та 130 години для заочної форми здобуття освіти.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання відбувається згідно [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р.](#)

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися основних засад академічної доброчесності та нетерпимості до плагиату ([Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки від 25.05.2023 р.](#))

Під час вивчення курсу передбачена можливість визнання отриманої здобувачем освіти неформальної освіти як оцінку з окремих тем ОК згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.08.2024 р.](#)

Участь у науковій роботі з тематикою ОК дозволяє здобувачам вищої освіти отримати додаткові бали до оцінювання (відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.08.2023 р., рішення науково-методичної комісії факультету історії, політології та національної безпеки (протокол № 2 від 12.09.2023 р.):

- ✓ доповідь на науковій конференції (без публікації тез) – 3 бали
- ✓ участь у роботі конференції (з публікацією тез) – 5 балів

- ✓ участь в студентській олімпіаді – від 3 до 10 балів (1 місце – 10, 2 – 7, 3 – 5 балів, участь – 3 бали)
- ✓ участь у студентських конкурсах наукових робіт – від 5 до 15 балів (1 місце – 15, 2 – 10, 3 – 7 балів, участь – 5 балів)
- ✓ публікація статті у виданнях, що не входять до переліку фахових в Україні – 10 балів
- ✓ публікації у виданнях, що входять до переліку фахових видань України – 15 балів
- ✓ презентація дослідження на засіданні Наукового товариства аспірантів і студентів факультету – 5 балів
- ✓ презентація дослідження на засіданні проблемної групи – 5 балів

Оцінювання відповідей здобувачів освіти на семінарських заняттях у формі підготовки доповідей за темою заняття, доповнень до відповідей, участі в дискусії та дебатах.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття в усній формі та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Кожна із тем ВОК оцінюється у 10 балів. Разом за весь курс здобувач може отримати 100 балів.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі усного заліку (100 балів)

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 -66	
0 – 59	Не зараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет ресурси

1. Войтович Л. Княжа доба: портрети еліти. Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України; ЛНУ ім. І. Франка. Біла Церква: Олександр Пшонківський, 2006. 782 с.
1. Домбровський Д. Король Руси Данило Романович () при бл. 1201 – 1264). Політична біографія. Київ: Локальна історія, 2025. 520 с.
2. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. 5-е вид. Київ: Портал, 2022. 516 с.
3. Літопис руський за Іпатським списком / Переклад, передмова, примітки, іменно-особовий та географічно-археологічно-етнографічний покажчики, генеалогічні таблиці, карти і плани Л. Є. Махновця; Відп. ред. О. В. Мишанич; Ред. кол.: О. Т. Гончар, Ю. П. Дяченко, М. Г. Жулинський, В. І. Кречотень, О. В. Мишанич, Ю. М. Мушкетик, В. В. Німчук, Т. І. Сергійчук, П. П. Толочко, В. О. Шевчук. Київ: Вид-во Дніпро, 1989. 592 с. (Давньоруські та давні українські літописи)
4. Ричка В. Княгиня Ольга: Предвісниця християнської землі. Вид. 2-ге, допов. і перероб. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2025. 296 с. Іл., ім. пок. <http://resource.history.org.ua/item/0018887>
5. Ричка В. Ярослав Мудрий. "Великий князь, син Володимирів". Київ: Парлам. вид-во, 2023. 272 с.; іл. <http://resource.history.org.ua/item/0018623>
6. Шлях з первісності у цивілізацію. Українські шати середньовіччя / НАН України, Інститут історії України. Київ: Академперіодика, 2023. 658 с., 136 с. іл. (Україна. Нариси історії) <http://resource.history.org.ua/item/0018151>
7. Ellsworth G. Medieval Ukraine History: The Cultures And Civilizations That Influenced Ukraine In Ancient Time: The Origins Of Ukraine. 2021. 61 p.

Інтернет-ресурси

8. Історична правда. URL: <https://www.istpravda.com.ua/>
9. Лікбез - Історичний фронт. URL: <https://likbez.org.ua/ua/>
10. Локальна історія. URL: <https://localhistory.org.ua>
11. Національна історична бібліотека України. URL: <http://vuan.nibu.kyiv.ua>